

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΓΙΩΝΑΣ

Βουλευτής Χαλκιδικής- ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αθήνα, 22/12/2020

Προς: Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: Υπάρχει εναλλακτική για την εκμετάλλευση των κοιτασμάτων Χαλκιδικής;

Έχει περάσει πάνω από ένας χρόνος, από όταν ανακοινώσατε διαπραγματεύσεις για την τροποποίηση της σύμβασης των Μεταλλείων Κασσάνδρας και με το υπ' αριθμ. 108439/1464/22-11-2019 έγγραφο η εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε. αιτήθηκε την τροποποίηση του επενδυτικού σχεδίου της. Από τότε η ηγεσία του ΥΠΕΝ, με σειρά δελτίων τύπου επιβεβαιώνει και επαναλαμβάνει γενικά ότι είναι «*υπέρ της επένδυσης, υπό τον όρο φυσικά της **τήρησης των συμβατικών δεσμεύσεων της εταιρείας***» (6/2/2020), και υπό τις εξής **τέσσερις προϋποθέσεις** (14/9/2020):

«Πρώτον, ότι θα δημιουργηθούν αισθητά περισσότερες θέσεις εργασίας σε σχέση με τις υφιστάμενες.

Δεύτερον, ότι οι όροι της σύμβασης θα διασφαλίζουν ότι το περιβαλλοντικό αποτύπωμα της επένδυσης είναι σύμφωνο με τις προβλέψεις της ελληνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Τρίτον, ότι θα αυξηθούν οι εισπράξεις του Δημοσίου (μεταλλευτικά τέλη - royalties)

Τέταρτον, ότι θα υπάρξουν ουσιώδη αντισταθμιστικά οφέλη για την τοπική κοινωνία (πρόγραμμα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης προσαρμοσμένο στις ανάγκες της περιοχής)».

Τα παραπάνω είναι προφανές ότι δεν επαρκούν να αντισταθμίσουν την εικαζόμενη αφαίρεση από το επενδυτικό σχέδιο της μεταλλουργίας χρυσού, δηλαδή την εγκατάλειψη της μισής επένδυσης, και είναι επίσης προφανές ότι η εταιρεία θα πρέπει να τηρήσει τη συμβατική της υποχρέωση για παραγωγή χρυσού στη χώρα μας μέσω καθετοποιημένης παραγωγικής διαδικασίας (άρθρο 3 της σύμβασης μεταβίβασης, αρ. 52 του νόμου 3220/2004), γεγονός που επικυρώθηκε και από τις σχετικές αποφάσεις του ΣτΕ και ιδίως από την τελευταία απόφαση, καθώς και της Διαιτησίας. Ωστόσο, ο αρμόδιος Υπουργός σε πρόσφατη συνέντευξή του στο ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ αναφέρει ότι «*Το ουσιώδες δεν είναι το εργοστάσιο μεταλλουργίας, αλλά οι θέσεις εργασίας*», αναιρώντας ουσιαστικά τη συμβατική αυτή υποχρέωση και τη σημασία της.

Επιπλέον, είναι προφανές ότι η προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και της υγείας των κατοίκων της περιοχής, οφείλει να αποτελεί βασικό αντικείμενο της διαπραγμάτευσης

μεταξύ του ελληνικού δημοσίου και της εταιρείας, καθώς επίσης δεν είναι επιτρεπτό να χαθούν οι υφιστάμενες θέσεις εργασίας, αλλά αντίθετα να εξασφαλιστεί ότι θα αυξηθούν. Εξάλλου, ο αρχικός εγκεκριμένος σχεδιασμός της εταιρείας αφορούσε τη δημιουργία συνολικά 5.000 άμεσων και έμμεσων θέσεων εργασίας, κατά την πλήρη ανάπτυξη των μεταλλείων.

Κατά την ευρεία συζήτηση των τελευταίων ετών σε επιστημονικό, δικαστικό και κοινωνικό επίπεδο, όσον αφορά στην εφαρμοσιμότητα της μεθόδου της ακαριαίας τήξης (flash smelting) στα δυσκατέργαστα συμπυκνώματα της Ολυμπιάδας προέκυψαν ερωτήματα, από την ίδια την τεχνική υπηρεσία του Υπουργείου, λόγω της αμφιλεγόμενης και επικίνδυνης διαχείρισης της υψηλής περιεκτικότητας αρσενικού του αρσеноπυρίτη. Σήμερα, προκύπτει το εύλογο ερώτημα αν στις διαπραγματεύσεις έχουν διερευνηθεί επαρκώς εναλλακτικές μέθοδοι που ενδεχομένως ικανοποιούν ακριβώς όλους τους όρους καθετοποίησης της παραγωγής από πλευράς Δημοσίου, η οποία είναι η μόνη που θα αποφέρει αυξημένα έσοδα και συναλλαγματικό όφελος στη χώρα, προστασία περιβάλλοντος και εργαζομένων, νέες θέσεις εργασίας και επιπλέον, αν επιτευχθούν τα ανωτέρω, ανάδειξη της χώρας ως καινοτόμο στη μεταλλουργία.

Αναζητώντας παγκόσμια αυτές τις μεθόδους/τεχνικές για την μεταλλουργία χρυσού, μπορεί εύκολα κανείς να βρει ότι πράγματι υπάρχουν καινοτόμες λύσεις, αλλά και εφαρμοσμένες βιομηχανικά,

- χωρίς τη χρήση ενώσεων του κυανίου (π.χ. εναλλακτικά αντιδραστήρια στο GOLDSTRIKE MINE, Nevada, USA, BARRICK GOLD CORPORATION), και
- χωρίς την αύξηση της επικινδυνότητας από διαρροές αρσενικού που ενέχει η φρύξη ή η τήξη του συμπυκνώματος σε υψηλή θερμοκρασία.

Ακόμη και στη χώρα μας, υπάρχει καταχωρημένο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας με αντικείμενο ακριβώς τη μεταλλουργία χρυσού με πρώτη ύλη τα συμπυκνώματα των Μεταλλείων Κασσάνδρας (Απόληψη Πολύτιμων και Βασικών Μετάλλων από Δυσκατέργαστα Θειούχα Συμπυκνώματα με Συνδυασμό Υδρομεταλλουργικής και Φυσικής Μεθόδου, αρ. 1008929/2017). Η ανάπτυξη σε βιομηχανικό επίπεδο και η αξιοποίηση μιας τέτοιας μεθόδου θα μπορούσε να αποτελέσει καινοτομία και διαφήμιση της χώρας μας στο διεθνή χώρο της μεταλλουργίας χρυσού.

Σημειώνεται, τέλος, ότι στις δύο συναντήσεις του ΥΠΕΝ με τη τοπική δημοτική αρχή (06.02.2020, 13.09.2020), απουσία αιρετών μελών της Βουλής των Ελλήνων που διαθέτουν συσσωρευμένη γνώση και εμπειρία επί της μεταλλευτικής δραστηριότητας στην Χαλκιδική, δεν παρουσιάστηκαν τα βασικά σημεία του τροποποιημένου σχεδίου, ώστε να συνεισφέρουν με τις απόψεις τους οι άμεσα επηρεαζόμενοι από αυτό.

Με γνώμονα τα παραπάνω, ερωτάται ο κ. Υπουργός:

- 1) Διαφαίνεται ότι δεν θα εφαρμοστεί η πυρομεταλλουργική μέθοδος της ακαριαίας τήξης και αυτό είναι σωστό και θετικό. Αποτελούν ωστόσο αντικείμενο της διαπραγμάτευσης εναλλακτικές μέθοδοι μεταλλουργίας, οι οποίες θα εξασφαλίσουν την επιθυμητή καθετοποιημένη παραγωγή χρυσού, χωρίς αρνητικές συνέπειες στο περιβάλλον και στην υγεία των κατοίκων της περιοχής; Αν όχι, έχει εγκαταλειφθεί η μεταλλουργία και με ποια αιτιολογία;

- 2) Οι υπό διαπραγμάτευση τροποποιήσεις αφορούν μόνο την καθετοποιημένη παραγωγή μεταλλικού χρυσού από το κοίτασμα της Ολυμπιάδας ή, ως οφείλουν, το σύνολο των πολυμεταλλικών κοιτασμάτων της περιοχής; Έχει εξεταστεί η δυνατότητα συνεκμετάλλευσης/ αξιοποίησης άλλων μετάλλων που υπάρχουν στην περιοχή (π.χ. παλλάδιο στο κοίτασμα Σκουριών, Elioroulos D.G. and Economidou-Elioroulos, 2013, McFall et al., 2018); Έχουν γίνει αναλύσεις και δοκιμές από την Ε.Α.Γ.Μ.Ε. ή τα πολυτεχνεία της χώρας για την παρουσία και ανάκτηση μετάλλων από την ομάδα της πλατίνας στην περιοχή των Σκουριών, η εκμετάλλευση των οποίων θα έδινε αυξημένη προστιθέμενη αξία στα μεταλλεία Χαλκιδικής;
- 3) Στην περίπτωση που δεν περιλαμβάνεται η μεταλλουργία στο υπό διαπραγμάτευση επενδυτικό σχέδιο, σε ποιες ενέργειες θα προβεί το Υπουργείο προκειμένου να διασφαλιστούν τα δικαιώματα και το συμφέρον του Δημόσιου και της Εθνικής και τοπικής Οικονομίας και να αντισταθμίσουν οι απώλειες από τη μη υλοποίηση μεγάλου μέρους της επένδυσης, κυρίως όσον αφορά στην απασχόληση, τα οικονομικά οφέλη και την ανάπτυξη της χώρας και του τόπου;
- 4) Ποιες δικλίδες ασφάλειας θα τεθούν στο τροποποιημένο επενδυτικό σχέδιο και στη σύμβαση, ώστε να τηρηθούν οι συμβατικές υποχρεώσεις στον τομέα προστασίας περιβάλλοντος (π.χ. αποκαταστάσεις), της απασχόλησης, αλλά και κοινωνικής ευθύνης στην περιοχή;

Ο ερωτών Βουλευτής

Γεώργιος Βαγιωνάς